

HEVOSTALOUS LUKUINA 2016

Hevostalous lukuina

Hevosala on toimiala, joka tarjoaa elinkeinon, työtä ja harrastusmahdollisuuksia niin maaseudulla, kunnissa kuin kaupungeissa. Hevostalous elävöittää maaseutua. Suomessa on noin 16 000 tallia ja ala työllistää yli 15 000 henkilöä. Hevosia on Suomessa 74 200. Välilliset vaikutukset ovat moninkertaiset muun muassa monipuolisten palvelujentarjonnan, rehu-, rakentamis- ja varustekaupan kautta.

Hevosalan ja hevosen rooli muuttuu muun yhteiskunnan mukana. Tulevaisuudessa hevonen nähdään entistä vahvemmin hyvinvoinnin edistäjänä kuntoutus-, matkailu- ja virkistyspalveluissa.

Hevostalous lukuina -tilastot on koottu Mahdollisuuksien hevonen -verkoston yhteistyönä palvelemaan alan sidosryhmiä ja järjestöjä. Yhteistyöverkoston taustalla ovat hevosalan valtakunnalliset järjestöt ja sidosryhmät.

SISÄLLYS

1. Hevosurheilu - elinkeinoja, vauhtia ja virkistystä . 3	Vaikeavammaisten lääkinällinen kuntoutus 12
Hevosalan avainluvut Suomessa vuonna 2016 3	4. Hevonen kuntouttajana ja hevosavusteinen terapia..... 12
Yleisömääräarviot 2016 3	Maksetut etuudet 2011-2016 12
Hevosten kokonaismäärät Suomessa 2009-2016.. 4	5. Hevostalouteen kohdistuvat maataloustuet 13
Suomen Ratsastajainliiton jäsenistö ja kilpailut .. 5	Hevosten kansallinen tuki ja alkuperäisrotutuki . 13
Suomen Ratsastajainliiton jäsenistö..... 6	6. Teurastus ja hevosenliha 14
Sukupuolijakauma..... 6	Hevosenliha 14
Ikäjakauma 6	7. Hevosalan osaajia ja ammattilaisia, tutkimusta ja kehitystoimintaa 15
Raviurheilun tunnuslukuja 2011-2016..... 7	Hevosalan koulutusta tarjoavia oppilaitoksia 15
Raviurheilun valmennus- ja ohjastajalisenssit 8	8. Eläinlääkintä..... 16
2. Kasvatus - hevostalouden kivijalka 9	Hevosklinikkoita 16
Suomessa syntyneet varsat 2010-2016 9	9. Yhteistyön voimalla - Mahdollisuuksien hevonen . 17
Suomessa astutetut tammät 2011-2016 10	Hevosalan järjestöjä, organisaatioita ja sidosryhmiä sekä viranomaistahoja. 17
Hevosten tuonti ja vienti 2011-2016..... 10	10. Suomenhevoset sodassa 18
3. Toto-pelit 11	
Hevosvedonlyöntipelit 11	

Hevostalous lukuina 2016 tekijät:

Hippolis
Suomen Hippos ry
Suomen Ratsastajainliitto ry
Luke Hevostalous

Kannen kuvat: Esu & Heini Kuukka / Pirje Fager-Pintilä, Saaga S & Ilkka Pyysalo / Leena Kahisaari, Viesker / Merja Tuunanen, Ypjä Hyrrä & Noora Latvala / Sini Laitinen

Taitto: Kiekuva 2017 / Paula Numminen

1. Hevosurheilu - elinkeinoja, vauhtia ja virkistystä

Hevosella on merkittävä rooli suomalaisten liikuttajana vapaa-ajassa ja urheilussa. Hevosharrastamisen kasvu luo elinkeinotoimintaa, paitsi hevosalalle myös muille toimialoille. Alalla on myönteisiä vaikutuksia aluetalouteen myös hevostapahtumien kautta, joista suurimmilla on jopa 10 milj. euron kokonaisvaikutus lähiseudulle.

Ravikilpailuja järjestetään 43 raviradalla, joilla kilpailee vuosittain lähes 7 000 hevosta. Ravitapahtumat

kokoavat paikan päälle vuosittain noin 630 000 suomalaista. Suomen toiseksi seuratuimmassa urheilulajissa kilpaillaan kahden hevosrodun voimin. Omissa lähdöissään juoksevat lämminveriset ja suomenhevokset.

Ratsastustoimintaa harjoitetaan koko maassa, yritysten keskittyessä kaupunkien läheisyyteen. Ratsastuksen harrastajista yli puolet on aikuisia. Ratsastusta harrastaa 170 000 suomalaista.

Hevosalan avainluvut Suomessa vuonna 2016

Hevosia	74 200
Raviurheilun harrastajia ja seuraajia	220 000
Ratsastuksen harrastajia	170 000
Hevosala työllistää	15 000
Hevostalleja	16 000
Hevospelien vaihto (milj. €)	234,1
Syntyneitä varsoja	2 700

Taulukko 1: Suomen hevosalan avainluvut. Lähde: Mahdollisuuksien hevonen -hevosalan kehittämisohjelma, Suomen Ratsastajainliitto ry, Fintoto Oy ja Suomen Hippos ry.

Yleisömääräarviot 2016

TAPAHTUMA	KÄVIJÄMÄÄRÄ
Kuninkuusravit, 30. -31.7.2016 Turku	54 100
Helsinki Horse Fair*, 4. -6.3.2016	48 000
Helsinki International Horse Show, 19. -23.10.2016	46 000
St Michel -ravit, 16. -17.7.2016	20 500
Hevoset-messut, 2. -3.4.2016 Tampere	15 000
Suur-Hollola -ajo, 2. -3.7.2016 Lahti	13 000
Finnderby, 4. -7.6.2015 Ypäjä	11 000
Nordic King, 24. -25.6.	10 800
Finlandia -ajo, 8.5.2016 Vermo	8 000
Suomenratsujen Kuninkaalliset, 3. -6.9.2015 Ypäjä	8 000
Kymi GP -ravit, 18.6.2016 Kouvola	5 800

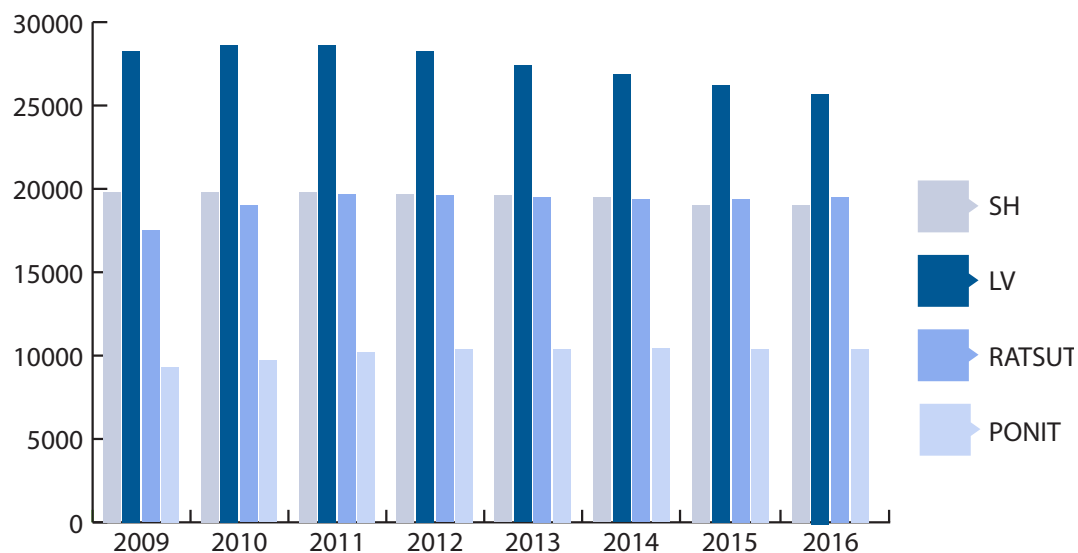
*Tapahtuma on osa myös muita lajeja esittelevää GoExpo-kokonaisuutta

Taulukko 2: Yleisömäärät Suomen suurimmissa hevosalan tapahtumissa vuonna 2016. Lähde: tapahtumajärjestäjät.

Hevosten kokonaismäärät Suomessa 2009-2016

	SUOMENHEVOSET*	LÄMMINVERISET RAVIHEVOSET	RATSUT	PONIT	YHTEENSÄ
2009	19 800	25 700	17 500	9 300	72 300
2010	19 800	25 800	19 000	9 700	74 300
2011	19 800	25 800	19 700	10 200	75 500
2012	19 700	25 700	19 600	10 400	75 400
2013	19 600	25 500	19 500	10 400	75 000
2014	19 400	25 400	19 400	10 400	74 600
2015	19 200	25 200	19 400	10 400	74 200
2016	19 200	25 100	19 500	10 400	74 200

* Suomenhevosten kokonaismäärä. Sisältää suomenhevosen kaikki käyttömuodot: juoksija-, ratsu-, pien- ja työhevonen.

Taulukko 3: Hevosten kokonaismäärät Suomessa vuosina 2009-2016. Lähde: Suomen Hippos ry.

Suomen Ratsastajainliiton jäsenistö ja kilpailut

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SRL:N JÄSENET						
Jäsenet	44 776	45 589	46 560	46 395	45 857	45 477
Green Card*	4 061	4 077	3 410	3 067	3 027	2 880
Yhteensä	48 837	49 666	49 970	49 462	48 884	48 357
Ratsastusseurat	455	471	476	489	492	504
SRL:n jäsentallit						
Ratsastuskoulut	230	237	231	244	246	250
Harrastetallit	64	72	69	75	77	74
Vaellustallit	-	-	-	-	6	5
Yksityistallit	15	15	25	34	37	45
Hevosavusteiset palvelut	-	-	-	-	-	23
SRL:n jäsentallit yhteensä	309	324	325	353	366	397
Ratsastuksen kokonaisharrastajamäärä			170 000	170 000	170 000	170 000
RATSASTUSKILPAILUT SUOMESSA						
Kilpailut tasot 3-5**						
Kilpailuja	120	121	115	167	149	171
Lähtöjä	15 124	14 935	13 402	15 760	26 954	15 380
Kilpailut taso 2***						
Kilpailuja	332	345	326	368	277	366
Lähtöjä	30 161	31 984	31 226	33 283	17 022	27 981
SUOMALAISET KANSAINVÄLISISSÄ KILPAILUISSA						
Kansainväliset kilpailut****						
Kilpailuja	387	332	300	337	500	531
Lähtöjä	2 557	2 162	2 259	2 859	3 312	3 201
KILPAILULUVAT						
Kilpailuluvat 3-5-tasolla **	1 805	1 754	1 693	1 773	1 997	1 847
Kilpailuluvat 2-tasolla***	4 028	4 003	3 874	3 660	3 510	3 265
Kansainvälisiä lupia	225	229	263	273	297	299
Kilpailulupien määrä hevosilla	7 415	7 675	7 603	7 605	7 877	7 271

* Ratsastajainliiton jäsentallien säännöllisesti ratsastavat asiakkaat ovat joko seurajäseniä tai Green Card -harrastajia, Green Card oikeuttaa vakuutusturvaan.

** Entinen kansallinen taso

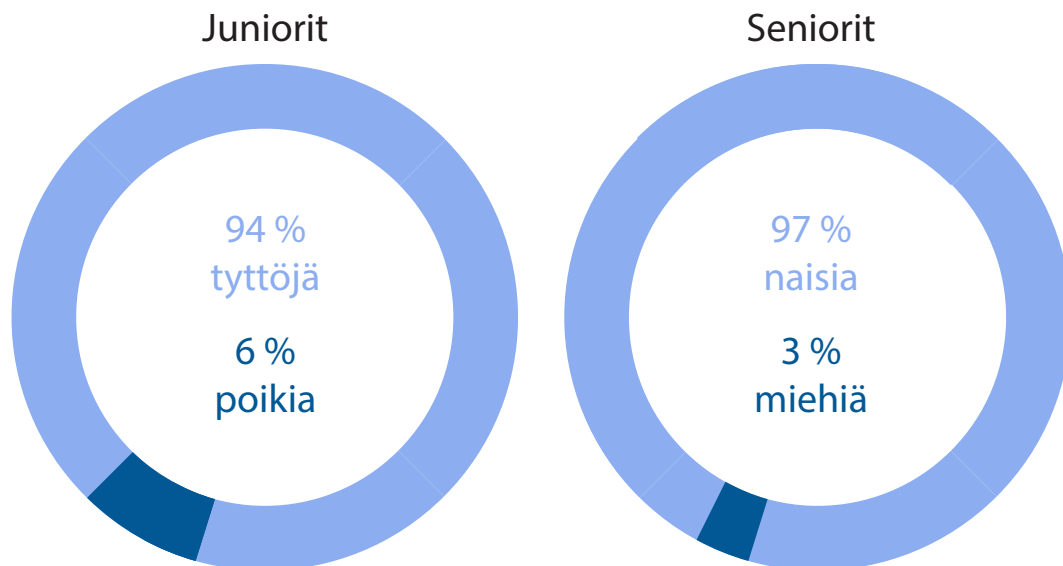
*** Entinen aluetaso

**** Mukana suomalaisten osallistuminen Kansainvälisen Ratsastajainliiton (FEI) alaisiin kilpailuihin lajeissa este-, koulu-, kenttä- ja pararatsastus sekä valjakko, vikellys, matka- ja lännenratsastus.

Taulukko 4: Suomen Ratsastajainliiton jäsenistö ja kilpailut vuosina 2011-2016.
Lähde: Suomen Ratsastajainliitto ry.

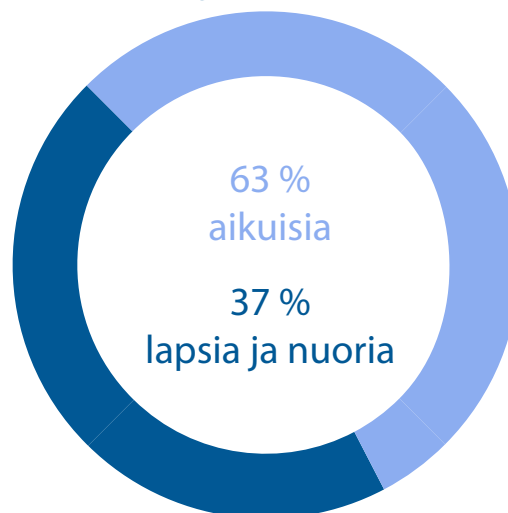
Suomen Ratsastajainliiton jäsenistö

Sukupuolijakauma

Juniori on sen vuoden loppuun, kun täyttää 18 vuotta. Seniori on sen vuoden alusta, jolloin täyttää 19 vuotta.

Ikäjakauma

Kuvio 1: Ratsastuksen harrastajien jakauma sukupuolen ja iän mukaan.
Lähde: Suomen Ratsastajainliitto ry.

Raviurheilun tunnuslukuja 2011-2016

RAVIRADAT						
Keskusravirata 1 kpl						
Maakuntaradat 19 kpl						
Kesäradat 24 kpl						
Harjoitusraviradat 112 kpl						
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
RAVIT						
Totoravipäivät	607	574	563	546	533	520
Totoravilähdöt	5 661	5 403	5 338	5 089	4 978	4 844
Paikallisravit	44	53	48	43	41	42
Poniravipäivät	11	15	16	17	16	18
Kilpailupäivät yht.	651	637	623	606	590	578
Startanneet hevoset						
Lämminveriset	4 917	4 853	4 730	5 042	4 824	4 824
Suomenhevoset	2 178	2 193	2 171	2 078	2 058	2 058
Ponit	586	625	624	614	592	603
Kilpailleiden hevosten omistajat						
Henkilöt	3 761	3 640	3 479	2 808	2 548	2 492
Muut (kimpat, yhteisöt)	4 233	4 130	4 119	4 039	3 459	3 319
Yleisömäärä radoilla (milj. katsojaa)	0,73	0,72	0,72	0,65	0,67	0,63
ALAN TOIMIJA						
Valmentajat	3 729	3 612	3 566	3 393	3 321	3 256
Ohjastajat	2 206	2 084	1 970	1 960	1 890	1 836
Kilpailleet poniohjastajat	456	499	461	450	433	419
RAVIURHEILUN NUORISOTOIMINTA						
Poniravi- ja ravikoulut 8 kpl						
Nuorisoravikerhot maakuntaradoilla 17 kpl						
Nuorisotoiminnassa mukana 2 600 hlöä						
MAKSETUT PALKINNOT						
Ratojen maksamat palkinnot (milj. €)	19	20,2	20,8	18,5	17,3	19,27
Opetuslähtöpalkinnot (milj. €)	0,17	0,16	0,15	0,15	-	-
Nuoret radalle -palkinnot (€)				93 500*	160 500	180 000

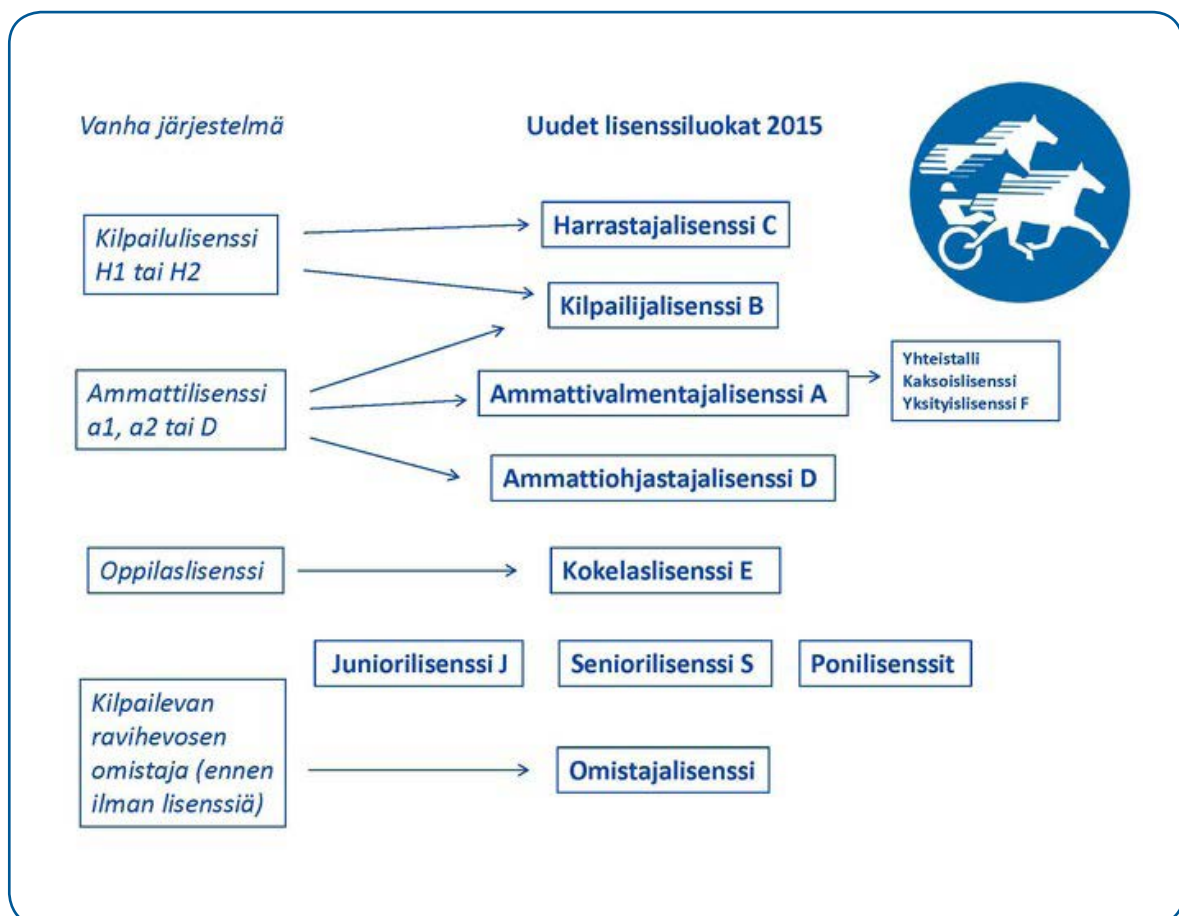
* aikavälillä 1.7. -31.12.2014

Raviurheilun valmennus- ja ohjastajalisenssit

	2012	2013	2014	2015	2016
Ammattiohjastajalisenssit (D)	7	7	7	9	11
Ammattivalmentajalisenssit (A)				157	129
Kilpailijalisenssit (B)	157	163	150	107	124
Harrastajavalmentaja					5664
Kokelaslisenssit	104	96	57	61	57
Juniorilisenssit (J) uusi				158	171
Yksityisvalmentajalisenssit (F) uusi				9	14
Poniajolisenssit (P1, P2, P3)	504	442	449	497	505
Seniorilisenssit	312	282	151	152	170
Kaikki lisenssit	7807	7569	7430	7113	6846

Taulukko 6: Valmennus- ja ohjastajalisenssit vuosina 2012–2016. Lisenssihaltijat, joilla vähintään 1 startti/vuosi. Lähde: Suomen Hippos ry.

Suomen Hippos ry uudisti yhteistyössä alan toimijoiden kanssa suomalaisen raviurheilun lisenssijärjestelmän. Uusi lisenssijärjestelmä astui voimaan 1.1.2015

Kuva 1: Raviurheilun lisenssijärjestelmä.

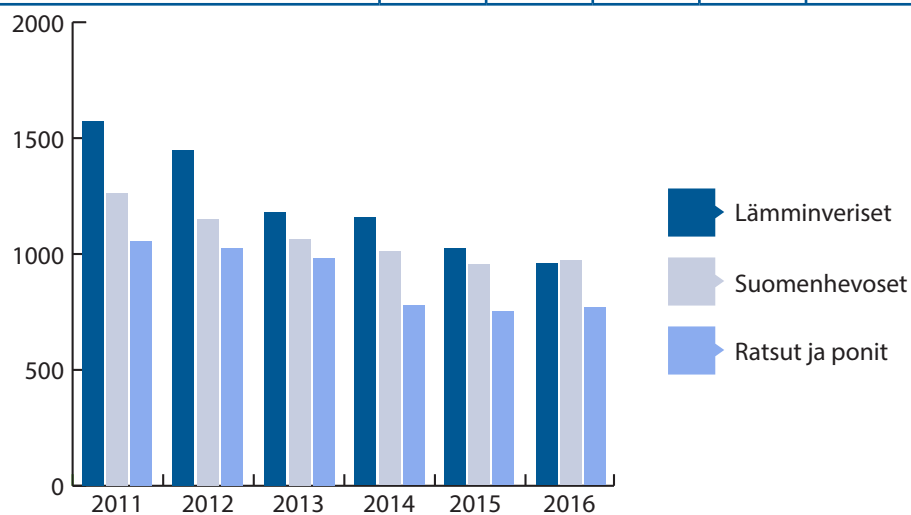
2. Kasvatus - hevostalouden kivijalka

Suomalaisen hevostalouden kivijalka on kotimainen hevoskasvatus. Hevoskasvatus hyödyttää maaseutua ja suomalaista maataloutta parhaimmalla mahdollisella tavalla. Hevoskasvatuksen tärkeä tehtävä on paitsi tuottaa käyttötarkoitukseensa sopivia hevo-

sia myös ylläpitää hevostaitoja ja siirtää niitä sukupolvilta toiselle. Hevosala on suhdanneherkkä ala, joten talouden taantuma näkyy myös kasvatuksen määrän vähenemisessä viimeisten vuosien aikana.

Suomessa syntyneet varsat 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lämminveriset	1 614	1 484	1 291	1 225	1 047	905
Suomenhevoset	1 347	1 263	1 162	1 010	943	984
Ratsut ja ponit yht.	1 127	1 046	982	836	807	815
Ratsuhevoset	424	388	353	350	305	394
Ponit	691	636	610	471	464	421
FWB	289	271	264	259	295	242
Arabialainen täysiverinen	11	1	6	7	5	5
Connemara	23	16	17	20	23	12
Gotlanninruss	37	29	23	25	23	21
Islanninhevonen	124	107	100	68	74	82
New Forest	17	18	17	11	14	16
Shetlanninponi	322	309	291	234	219	197
Suomalainen ratsuponi	12	13	7	12	9	6
Vuonohevonen	21	17	15	18	11	18
Welsh Mountain sec. A	13	11	21	13	13	13
Welsh sec. B	16	16	12	3	8	11
Welsh sec. C	9	5	4	4	9	2
Welsh sec. D	11	5	8	8	9	6

Taulukko 7: Suomessa syntyneet varsat vuosina 2011-2016. Lähde: Suomen Hippos ry.

Suomessa astutetut tammät 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Lämminveriset	2 282	2 080	1 925	1 716	1 551	1 541
Suomenhevoset	2 149	1 981	1 711	1 605	1 620	1 710
Ratsut ja ponit yht.	1 669	1 531	1 331	1 327	1 216	1 304
Ratsuhevoset	747	674	623	537	571	655
Ponit	799	762	622	681	655	649
Arabialainen täysiverinen	8	12	4	6	5	7
Connemara	31	21	39	39	28	43
Gotlanninruss	36	39	32	35	30	22
Islanninhevonen	140	134	109	119	119	111
New Forest	34	30	24	30	28	27
Shetlanninponi	485	444	345	367	321	335
Suomalainen ratsuponi	-	-	-	4	6	1
Vuonohevonen	20	21	22	14	17	15
Welsh Mountain sec. A	16	32	19	15	25	21
Welsh sec. B	19	18	5	11	17	13
Welsh sec. C	9	10	10	15	6	8
Welsh sec. D	9	13	17	12	17	27

Taulukko 8: Astutetut tammät Suomessa vuosina 2011-2016. Lähde: Suomen Hippos ry.

Hevosten tuonti ja vienti 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TUONNIT						
Lämminveriset ravihevoset	221	321	325	275	257	261
Ratsut ja ponit	1 397	1 242	1 101	1 019	1 237	1 139
Tietokantaan merkityt	-	-	-	-	-	934
Yhteensä	1 618	1 563	1 426	1 294	1 494	2 334
VIENNIT						
Lämminveriset						
Pysyvät viennit	58	62	95	58	80	68
Väliaikaiset viennit	198	173	150	196	186	211

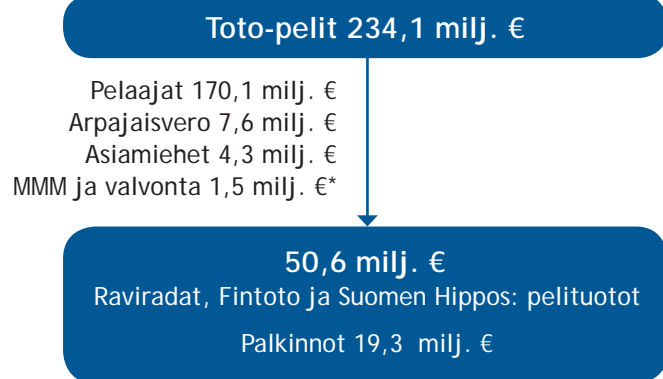
Taulukko 9: Suomen Hippokseen rekisteröidyt tuonti- ja vientihevoset vuosina 2011-2016. Lähde: Suomen Hippos ry.

3. Toto-pelit

Peliyhtiö Fintoto Oy:n viimeinen toimintavuosi oli 2016. Vuoden 2017 alussa Fintoton, Raha-automaattiyhdistyksen ja Veikkauksen rahapelitoiminnot yhdistettiin ja uusi rahapeliyhtiö Veikkaus aloitti

toimintansa. Fintoto oli Suomen Hippoksen kokonaan omistama tytäryhtiö, jolla vuosina 2012–2016 oli arpajaislain mukaisesti yksinoikeus hevospelitoiminnan harjoittamiseen Suomessa.

Hevospeleistä kertyvien varojen jakautuminen 2016

*Totopelikertymä, valtionapu hevostalouteen, järjestöavustukset, tutkimus ja osa palkintotuista.

Kuvio 3: Hevospeleistä kertyvien varojen jakautuminen 2016. Lähde: Fintoto Oy.

Hevosvedonlyöntipelit

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fintoto Oy:n totopelit (milj. €)	198,9	249,1	248,2	231,1	230,0	234,1
Veikkaus Oy:n hevospelit (milj. €)	48,9	-	-	-	-	-
Hevospelit kotimaassa yhteensä (milj. €)	247,8	249,1*	248,2	231,1	230,0	234,1

* Rahapeliyhtiö Fintoto vastasi kaikkien hevospelien myynnistä Suomessa vuosina 2012–2016.

Taulukko 10: Hevosvedonlyöntipelit vuosina 2011–2016. Lähde: Fintoto Oy.

4. Hevonen kuntouttajana ja hevosavusteinen terapia

Hevosta käytetään monipuolisesti ennaltaehkäisevässä ja kuntouttavassa toiminnassa. Hevosavusteinen toiminta on Green Care -toiminnan edelläkävijöitä Suomessa. Esimerkiksi kunnat, kaupungit, yksityisen terveydenhuollon toimijat sekä seurakunnat käyttävät hevosavusteisia palveluja ennaltaehkäi-

sevässä ja kuntouttavassa toiminnassa. Kela korvaa ratsastusterapiaa osana vaikeasti vammautuneiden lääkinnällistä kuntoutusta. Hevosella uskotaan lähitulevaisuudessa olevan yhä merkittävämpi rooli hyvinvointi- ja kuntoutuspalveluissa.

Maksetut etuudet 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimintaterapia/ ratsastusterapia (€)	132 207	139 600	166 796	244 883	295 094	291 642
Fysioterapia/ ratsastusterapia (€)	1 544 062	1 519 772	1 572 317	1 695 971	2 080 982	2 125 714
Yhteensä (€)	1 676 268	1 659 372	1 739 113	1 940 854	2 376 076	2 417 356

Taulukko 11: Kelan maksamat etuudet 2011-2016. Lähde: Kela.

Vaikeavammaisten lääkinnällinen kuntoutus

	2012	2013	2014	2015	2016
TOIMINTATERAPIA/RATSASTUSTERAPIA					
0-15-vuotiaat kuntoutuksen saajat	56	78	101	-	116
16-24-vuotiaat kuntoutuksen saajat	9	4	13	-	21
25-64-vuotiaat kuntoutuksen saajat	11	9	10	-	22
Kuntoutuksen saajat yhteensä	76	91	124	156	159
FYSIOTERAPIA/RATSASTUSTERAPIA					
0-15-vuotiaat kuntoutuksen saajat	558	545	544	-	589
16-24-vuotiaat kuntoutuksen saajat	152	139	142	-	134
25-44-vuotiaat kuntoutuksen saajat	117	128	146	-	255
45- ja yli 64-vuotiaat kuntoutuksen saajat	108	99	107	-	-
Kuntoutuksen saajat yhteensä	935	911	939	986	978

Taulukko 12: Kelan korvaama ratsastusterapia vaikeavammaisten lääkinnällisessä kuntoutuksessa vuosina 2012-2016. Lähde: Kela.

5. Hevostalouteen kohdistuvat maataloustuet

Hevonen on tuotantoeläin ja osa suomalaista maataloutta ja taajamien sekä kaupunkien läheisyydessä toteutuvaa palvelutuotantoa. Kasvualaa voidaan vauhdittaa ohjaamalla yhteiskunnallisia tukia alaan liittyvien mahdollisuuksien hyödyntämiseksi. Viime kädessä hyödynsaajana on koko suomalainen maa-seutu ja yhteiskunta.

Alla olevassa taulukossa on tietoja hevosten kansalliseen kotieläintukeen sekä alkuperäisrotutukeen liittyen vuosina 2011 – 2016. Kansallista kotieläintukea

ei maksettu hevosille enää vuonna 2015 Etelä-Suomen alueella ja vuonna 2016 sen maksu loppui myös muualle Suomeen. Luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorotusta hakevalla maatilalla on mahdollisuus ottaa hevoset mukaan eläintiheden laskentaan tietyn säännöin.

Hevostaloudessa toimivat yritykset ja maatilat voivat saada ehdot täytettyään erilaisia investointi- ja kehittämistukia.

Hevosten kansallinen tuki ja alkuperäisrotutuki

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Maatilat, joilla hevosia	-	5 002	4 437	4 121	3 421	3 122
Hevosmäärä mautiloilla	31 600	30 700	28 195	26 344	21 525	20 169
Kansallista hevostukea saaneet tilat (lkm)	3 311	3 074	2 271	1 679	733*	-**
Tukikelpoiset hevoset (lkm), kansallinen kotieläintuki						
Siitostammat	4 137	3 335	2 645	2 141	916	-**
Suomenhevoset	7 782	7 518	5 790	5 338	2 765	-**
1-3 v. muut hevoset/ponit	3 427	3 181	2 473	2 043	788	-**
Yhteensä	15 346	14 034	10 908	9 522	4 469	-**
Myönnetyt tuet (€)	2 361 423	2 138 987	1 631 858	1 006 172	371 172	-**
ALKUPERÄISROTUTUET						
Suomenhevonon						
Tilojen lukumäärä	444	358	306	227	94	108
Eläinten lukumäärä	968	795	716	546	364	426

* Kansallista kotieläintukea ei maksettu vuonna 2015 Etelä-Suomen alueella

** Vuodesta 2016 lähtien hevosista ei enää makseta kansallista kotieläintukea.

Taulukko 13: Hevostaloudelle myönnetyt tuet ja tuensaajien lukumäärä vuosina 2011-2016.
Lähde: Luonnonvarakeskus ja Maanmittauslaitos.

6. Teurastus ja hevosenliha

Suomessa on 13 hevosiä vastaanottavaa teurastamoaa. Vuonna 2016 vuosittaisesta noin 4 000 hevosen poistumasta noin 27 % käytettiin elintarvikkeeksi.

Suurimmat hevosenlihan tuontimaat vuonna 2016 olivat Kanada, Ranska, Argentiina, Brasilia, Uruguay ja Belgia. Hevosenlihaa tuotiin myös Romaniasta, Espanjasta, Meksikosta, Ruotsista, Bulgariasta, Italiasta, Australiasta, Latviasta, Alankomaista, Uudesta-Seelannista ja Virosta.

Hevosenliha

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Teurastus (ruhojen lukumäärä)	1 675	1 795	1 861	1 616	1 489	1 070
Lihantuontanto (1000 kg)	460	487	520	453	421	297,7
Hevosenlihan kulutus (kg/vuosi/henkilö)	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4*	-

* vuosi 2015 ennakkotieto

HEVOSENLIHAN TUONTI

Lihan määrä (kg)	2 305 421	2 418 646	2 608 263	2 249 660	1 636 225	1 450 678
Rahallinen arvo (€)	4 656 553	5 252 416	5 896 760	5 267 543	4 490 027	3 521 526

Taulukko 14: Hevosten teurastus ja tuonti vuosina 2011-2016. Lähde: Tulli ja Luonnonvarakeskus

7. Hevosalan osaajia ja ammattilaisia, tutkimusta ja kehitystoimintaa

Hevosalan ammattilaisia koulutetaan alan oppilaitoksissa eri puolilla Suomea. Suomalaiset hevososaajat ovat arvostettuja ympäri maailmaa. Hevosalan perustutkinto valmistaa hevosenhoitajaksi ja ratsastuksenohjaajaksi sekä hevosalan ammattitutkinto hevosten valmentajaksi, ratsastuksenopettajaksi ja kengitysespäksi. Hevosalan erikoisammattitutkintoja ovat tallimestari ja master-tason ratsastuksen opettaja.

Ammattikorkeakoulutason tutkinto hevosalalta on tällä hetkellä mahdollista suorittaa Hämeen

ammattikorkeakoulussa. Helsingin yliopiston maatalous- ja metsätieteellisessä tiedekunnassa on kotieläinjalostuksen ja -ravitsemuksen opintosuunnat. Tässä koulutuksessa on opinnäytetöiden kautta mahdollisuus painottua myös hevosalan opintoihin.

Hevosiin ja hevosalaan kohdistuvaa monipuolista tutkimus- ja kehittämistyötä tehdään Luonnonvarakeskuksessa Ypäjällä sekä monissa maamme yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa.

Hevosalan koulutusta tarjoavia oppilaitoksia

HEVOSALAN PERUSTUTKINTO

Axxell	www.axxell.fi
Harjun oppimiskeskus	www.harjunopk.fi
Hevosopisto Oy	www.hevosopisto.fi
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Kaustisen yksikkö	www.kpedu.fi
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto, Perhon yksikkö	www.kpedu.fi
Koulutuskeskus Salpaus	www.salpaus.fi
Oulun Seudun ammattiopisto, Pudasjärven yksikkö	www.osao.fi
Ruukin maaseutuopisto	www.rmo.fi
Ylä-Savon ammattiopisto	www.ysao.fi

HEVOSALAN AMMATTITUTKINTO

Harjun oppimiskeskus	www.harjunopk.fi
Kaustisen raviopisto	www.kpedu.fi
Koulutuskeskus Salpaus	www.salpaus.fi
Ylä-Savon ammattiopisto	www.ysao.fi
Hevosopisto Oy	www.hevosopisto.fi

ERIKOISAMMATTITUTKINTO

Hevosopisto Oy	www.hevosopisto.fi
Ylä-Savon ammattiopisto	www.ysao.fi

AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

Hämeen ammattikorkeakoulu	www.hamk.fi
---------------------------	--

Taulukko 15: Hevosalan oppilaitokset.

8. Eläinlääkintä

Suomessa toimii 25 hevosklinikkaa ja -sairaala. Hevossairauksien erikoiseläinlääkäreitä (kansallinen tutkinto) on koulutettu vuodesta 1988. Vuosina 1988-2016 on valmistunut yhteensä 46 tutkinnon-

suorittajaa. Suomessa työskentelee kuusi eurooppalaisen tai amerikkalaisen diplomaattitutkinnon suorittanutta erikoiseläinlääkärää.

Hevosklinikoita

Animagi Hevossairaala Hyvinkää	puh. 0201 750 220, päivystys 0600 18281	Hyvinkää
Animagi Hevosklinikka Kuopio	puh. 0201 750 370	Kuopio
Animagi Hevosklinikka Laukaa	puh. 0201 750 200	Laukaa
Animagi Hevosklinikka Oulu	puh. 0201 750 210	Oulu
Animagi Hevosklinikka Seinäjoki	puh. 0201 750 390	Seinäjoki
Eläinklinikka Takala	puh. 06 420 1700	Nurmo
Eläinklinikka Tervet	puh. 044 345 7090	Karstula
Elwet hevosklinikka Forssa	puh. 040 555 5075 Erkki Luikko tai 0400 346 026	Forssa
Hevosklinikka Anivet	puh. 02 255 0001	Turku
Hevosklinikka Equivet	puh. 010 321 4600	Espoo
Hevoslääkärikeskus Hippomedi Oy	puh. 040 025 0710	Piikkiö
Joensuun eläinklinikka	puh. 013 320 1106	Joensuu
Kangasalan Hevosklinikka	puh. 03 377 4666, 050 569 3636	Kangasala
Kymenlaakson Hevosklinikka Oy	puh. 05 320 1106	Kouvola
Mikkelin Hevosklinikka	puh. 050 531 7021	Mikkeli
Nikulan Hevosklinikka	puh. 044 368 7141	Kaustinen
Orimattilan Hevoskylän klinikka	puh. 03 777 4107	Orimattila
Porvoon Hevosklinikka Oy	puh. 010 231 1280	Porvoo
Rovaniemen Hevosklinikka Oy	puh. 044 254 4869	Rovaniemi
Savon eläinsairaala	puh. 040 716 0979	Kiuruvesi
Seinäjoen raviradan Hevosklinikka	puh. 050 362 0253	Seinäjoki
Suomen Urheiluhevosklinikka Oy	puh 040 500 9488	Vihti
Tampereen Hevosklinikka	puh. 03 344 1700	Tampere
Valkeakosken eläinsairaala Profivet	puh. 020 756 9690	Valkeakoski
Yliopistollinen eläinsairaala	Ajanvaraus 029 4157350, päivystys 0600 97412 (maksullinen)	Helsinki
Ypäjän Hevossairaala	puh. 040 416 6052	Ypäjä

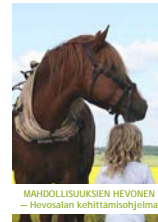
Taulukko 16: Hevosklinikat ja -sairaalat. Lähde: Suomen Hippos ry

9. Yhteistyön voimalla - Mahdollisuuksien hevonen

Hevosalaa viedään eteenpäin hyvässä yhteistyössä hevosalan järjestöjen toimesta. Hevosalan kehittämisen kokonaisuutta koordinoi Hippolis ja Mahdollisuuksien hevonen -yhteistyöverkosto.

Hevostalouden kokonaisuuteen voit tutustua myös Mahdollisuuksien hevonen videon kautta. Videota saa vapaasti käyttää erilaisissa hevosalan tilaisuuksissa.

Hevosalan järjestöjä, organisaatioita ja sidosryhmiä sekä viranomaistahoja.

Suomen Hippos ry	www.hippos.fi
Suomen Ratsastajainliitto ry	www.ratsastus.fi
Hevosjalostusliitot	www.hevosjalostusliitot.fi
Luonnonvarakeskus (Luke) hevostutkimus	www.luke.fi
Suomen Hevostietokeskus ry	www.hevostietokeskus.fi
Hippolis - Hevosalan osaamiskeskus ry	www.hippolis.fi
Suomen Hevosnomistajain Keskusliitto	www.shkl.net
Hevosopisto Oy	www.hevosopisto.fi
SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten Liitto ry	www.sey.fi
Ratsujalostusliitto ry	www.ratsujalostusliitto.fi
Suomen Ravivalmentajat ry	www.ravivalmentajat.fi
Raviradat	www.ravimailma.fi
Hevoshankkeet	www.ely-keskus.fi , www.mavi.fi
MTK (Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto)	www.mtk.fi
ProAgria keskuksset ja ProAgria keskusten liitto	www.proagria.fi
Veikkaus	www.veikkaus.fi
Maa- ja metsätalousministeriö	www.mmm.fi
Maaseutuvirasto	www.mavi.fi
Elintarviketurvallisuusvirasto	www.evira.fi
Aluehallintovirasto	www.avi.fi
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, ELY-keskukset	www.ely-keskus.fi

Taulukko 17: Hevosalan järjestöjä, organisaatioita ja sidosryhmiä sekä viranomaistahoja.

10. Suomenhevokset sodassa

Suomen itsenäisyyden satavuotis – juhluvuoden ja suomenhevosen 110-vuotisen kantakirjan kunniaksi vuositilastossa julkaistaan tietoja suomenhevosten

panoksesta talvi- ja jatkosodassa. Suomenhevonen on tehnyt arvokkaan panoksen Suomen itsenäisyyden eteen.

Talvisodassa

- Armeijalla oli 4 700 hevosta talvisodan alkaessa.
- Pakko-ottojen kautta saatiin YH:n aikana 60 384 hevosta.
- Koko maan hevoskanta oli vuonna 1939 varsat mukaan lukien 386 000 hevosta, joista sotakelpoisia oli 173 297 kappaletta.
- Sodan päättyessä oli virallista tietä otettu palvelukseen 71 805 hevosta eli noin 25 % koko maan täysi-ikäisestä hevoskannasta.
- Yhdellä jalkaväkirykmentillä oli yksi henkilöauto, kaksi moottoripyörää ja 500 hevosta.
- Kenttätykistörykmentillä oli 1 300 hevosta kesällä ja 1 164 hevosta talvella, lisäksi oli rykmentin jokaisella kolmella patteristolla 67 hevosta käsittävä kevyt ampumatarvikekolonna.
- Esimerkkinä, yhden raskaan 152 H haupitsin vetoon tarvittiin 8 hevosta.
- Määrävahvuudessa divisioonassa oli 15 000 miestä ja 120 ajoneuvoa, mutta hevosia

riippuen alistussuhteista 3 400–5 000 kappaletta.

- Divisioonan muona-annos painoi 70 tonnia per päivä, joten kuljettamiseen tarvittiin kaksi hevosvetoista kuormastokomppaniaa. Kuormastoon kuului 128 hevosta per komppania ja jokainen hevonen kuljetti 300 kiloa tarvikkeita. Lisäksi divisioonalla oli ampumatarvikekolonna, johon kuului 153 hevosta. Kolonna kuljetti kerrallaan pataljoonan tarvitseman vuorokausituliannoksen patruunoita, rykmentin käsikranaatti tuliannoksen ja tykistölle yhden patteriston tuliannoksen.

Puolustusvoimien hevostappiot talvisodan aikana olivat:

- 7 204 hevosta kuolleina, kadonneina ja lopetettuina, joista vihollistulesa kuoli 3 968.
- Sodan aikana hoidettiin kaiken kaikkiaan 34 945 sairasta ja haavoittunutta hevosta. Hevosista kenttäkelpoisiksi parani 10 135.

Jatkosota

- Hevosia otettiin puolustuslaitoksen käyttöön kaikkiaan 62 168 kappaletta.
- Kuolleita, kadonneita ja lopetettuja 14 573 kappaletta, tappioprosentti siis 24 %.
- Eniten hevostappioita syntyi viivytysvaiheen aikana kesällä 1944, jolloin menetettiin kuukausittain 2 000 kaatuneina ja 2 550 haavoittuneina.

Lähde: Suomen Hevosurheilumuseo ry

Kuormasto etenee heinälastissa kesällä 1943 ja kuljettaa joukkoyksiköiden hevosille korsirehua matkojen päästä.